

Naam: M. Visscher
Datum: 25 januari 2023
Eenheid/Programma: Programma Sociaal & Vitaal

Collegevoorstel

Onderwerp	Aanvraag Brede Specifieke Uitkering 2023
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	n.v.t.

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Het Rijk stelt per 2023 met een specifieke uitkering voor de periode 2023 tot en met 2026 middelen beschikbaar voor lokale programma's ten behoeve van sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis. Met een bundeling van thema's wil het Rijk stimuleren dat lokale akkoorden worden gesloten om daarmee de lokale en regionale preventie-infrastructuur te verstevigen en meer integraliteit in de uitvoering te bevorderen. Het college besluit bij het ministerie van VWS de specifieke uitkering gezondheid, sport, cultuur en sociale basis aan te vragen voor een bedrag van € 5.559.556,- .

Voorgesteld besluit

1. Een brede specifieke uitkering gezondheid, sport, cultuur en sociale basis aan te vragen bij het ministerie VWS voor een bedrag van € 5.559.556,- voor de periode 2023 tot en met 2026.
2. Een lokaal integraal plan van aanpak m.b.t. de thema's gezondheid, sport, cultuur en sociale basis op te stellen en dit na goedkeuring van uw college uiterlijk 30 september 2023 aan te bieden aan het ministerie van VWS om hiermee te voldoen aan de subsidievoorwaarden.
3. Voor het opstellen van het integrale plan van aanpak m.b.t. de thema's gezondheid, sport, cultuur en sociale basis een subsidieaanvraag te doen voor een ondersteuningsbudget bij VNG voor een bedrag van € 7.400.
4. Voor deze uitkeringen een meerjarig incidenteel project in te stellen.
5. De raad voor te stellen, de programmabegroting 2023 in de voorjaarsrapportage 2023, bij verzamelbesluit te wijzigen.

Inleiding

Op 3 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD GHOR, Zorgverzekeraars Nederland (ZN), en ministerie van VWS. In het GALA zijn gezamenlijk afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden en wordt het fundament gelegd voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis.

Met het GALA-akkoord zijn 5 belangrijke programma's en akkoorden over gezonde leefstijl, zorg, sport, cultuur en leefomgeving voor het eerst integraal met elkaar verbonden:

- **Het Integraal Zorg Akkoord (IZA, september 2022);**
- **Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA, februari 2023);**
- **Het Hoofdlijnen Sportakkoord II (december 2022);**
- **Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC, februari 2023);**
- **Het WoonZorg-programma (WOZO, november 2022).**

Het GALA, Sportakkoord II en de BRC worden per 2023 in één **Brede Specifieke Uitkering** (Brede SPUK) ondergebracht. Het Rijk heeft gemeenten in 2022 geïnformeerd over de voorgenomen bundeling van een aantal uitkeringen op het gebied van gezondheidsbevordering, sport- en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, en het versterken van de sociale basis in een specifieke uitkering. Gemeenten organiseren een groot aanbod van brede laagdrempelige voorzieningen. Het Rijk vindt dat hierbij breder moet worden gekeken naar gezondheid en dat ook onderwijs, sport, huisvesting, bestaanszekerheid en leefomgeving hier aan bijdragen. Om meer samenhang en een integrale aanpak te faciliteren tussen de verschillende onderdelen in het gezondheidsbeleid, sport, bewegen en de sociale basis stelt het Rijk een brede specifieke uitkering beschikbaar voor zowel personeelskosten als ook de kosten van organisatie en uitvoering. De regeling loopt van 2023 tot en met 2026.

De volgende thema's en programma's vallen onder de Brede SPUK:

Sport, bewegen en cultuur

1. Uitvoering lokaal Sportakkoord
2. Brede Regeling Combinatiefuncties

Gezondheid & preventie

3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke Start
5. Mentale Gezondheid
6. Aanpak overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. Opgroeien in een kansrijke omgeving (middelengebruik) & vroegsignalering alcoholproblematiek

Sociale basis – versterken wijkinfrastructuur

10. Versterken sociale basis, inclusief stimuleren woonvorm & Scheiden Wonen-Zorg
11. Mantelzorg
12. Eén tegen Eenzaamheid
13. Welzijn op recept

Overkoepelende thema's

14. Versterking kennis/advies GGD
15. Programma Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Gemeente Almelo levert in de huidige situatie (m.u.v. de overkoepelende thema's) inzet op alle thema's, zowel met eigen lokale projecten en middelen als ook in het kader van diverse regionale samenwerkingsverbanden en regionale programma's. Met diverse collega's vanuit lijn, programma's en wijksturing is met het oog op het indienen van de subsidieaanvraag uiterlijk 31 maart 2023 het volgende geïnventariseerd:

- In hoeverre is bij deze thema's sprake van een (deel) financiering die opgenomen wordt in de brede SPUK ?
- Bij welke thema's is sprake van regionale samenwerking?

- Op welke thema's zou gemeente Almelo in de periode 2023 tot en met 2026 met additionele middelen kunnen intensiveren (conform ambities van Programma Sociaal & Vitaal)?
- Zijn dat thema's die aansluiten bij de doelen in onze eigen beleids-, wijksturing- en programmaplannen?

Uit de inventarisatie blijkt dat voor een aantal thema's jaarlijks al gebruik gemaakt wordt van aanvullende financiering van het Rijk voor € 716.000,-. Met de brede SPUK wordt deze bijdrage meer dan verdubbeld tot jaarlijks ruim € 1,4 mln., zoals weergegeven in onderstaande tabel. De huidige financiering en de mogelijke uitbreiding passen bij de doelen in de door u vastgestelde beleids- en programmaplannen. Deze beleidsplannen en programmadocumenten vormen gezamenlijk de basis voor de aanvraag.

Tabel 1: Exacte brede SPUK-bijdrage verdeeld over de thema's en jaarschijven:

thema	2023	2024	2025	2026	huidige rijksbijdrage
1 lokaal sportakkoord	64.551	64.550	64.550	49.632	45.000
2 brede regeling combinatiefunctionaris	444.408	444.440	444.440	429.314	350.000
3 terugdringen gezondheidsachterstanden	99.309	99.307	99.307	99.263	240.000
4 kansrijke start	74.482	79.446	79.446	99.263	36.000
5 mentale gezondheid	34.758	24.827	24.827	-	0
6 aanpak overgewicht/obesitas	86.895	86.894	86.894	-	0
7 valpreventie	255.721	235.855	235.855	243.195	0
8 leefomgeving	49.654	49.654	49.654	-	0
9 kansrijk opgroeien + vroegsign. alcohol	12.414	12.413	12.413	-	45.000
10 versterken sociale basis	181.239	178.753	178.753	134.006	0
11 mantelzorg	49.654	49.654	49.654	44.669	0
12 een tegen eenzaamheid	49.654	49.654	39.723	-	0
13 welzijn op recept	27.310	47.171	57.102	67.003	0
14 versterking kennis/advies gdd	12.414	12.413	12.413	-	0
15 coord. Regionale aanpak preventie	44.192	36.247	36.247	-	0
subtotaal	1.486.655	1.471.278	1.471.278	1.166.345	716.000
totaal 2023-2026				5.595.556	

Beoogd effect

Met de aan te vragen middelen stellen wij de continuïteit van uitvoering van diverse lijntaken, ambities uit de programma's "Sociaal & Vitaal" en "Zorg & Veiligheid" en ambities vanuit wijksturing zeker en genereren wij aanvullende middelen voor lokale en regionale intensivering. In het kader van het overeen te komen lokale plan van aanpak verstevigen wij de lokale en regionale samenwerking.

Argumenten voor

1.1 Met de middelen van de brede SPUK kunnen wij bestaand beleid intensiveren en meer integraliteit in aanpak en uitvoering realiseren.

De middelen uit de brede SPUK stellen ons in staat om nog meer in te zetten op de bestaande doelen binnen het Sociaal Domein, de aanpak Leefbare wijken en de programma's Sociaal & Vitaal en Zorg & Veiligheid.

2.1 Een belangrijke voorwaarde voor subsidieverstrekking is het overleggen van een lokaal integraal plan van aanpak uiterlijk september 2023.

Het ministerie VWS heeft aangegeven dat de insteek van gemeenten moet zijn om op alle deelprogramma's inzet te leveren en dat juist beargumenteerd moet worden waarom een gemeente niet deelneemt aan een bepaald deelprogramma. Integraliteit is een zeer belangrijk aspect bij de weging en beoordeling van het op te leveren lokale plan van aanpak.

3.1 Het voorbereidingsbudget stelt ons in staat om het lokale plan van aanpak uiterlijk in september 2023 te organiseren.

De regeling stelt als eis dat het lokale plan van aanpak door ten minste één wethouder ondertekend moet worden; volstaan kan worden met t.z.t. een collegebesluit.

Kanttekeningen

2.1. Gewenste integrale aanpak is geen vrijblijvendheid.

Belangrijke voorwaarde bij deze specifieke uitkering is dat gemeenten uiterlijk 30 september 2023 een lokaal plan van aanpak overeenkomen voor een integrale benadering en uitwerking van de thema's om hiermee de beoogde integraliteit zeker te stellen. Dit plan moet op genoemde datum aan het ministerie van VWS worden aangeboden en wordt voorafgaand door het beleidsteam van VNG getoetst.

Kosten, opbrengsten en dekking

Voor de brede SPUK wordt een bijdrage van € 5.559.556,- aangevraagd voor de periode 2023 tot en met 2026. Daarnaast wordt een subsidie aangevraagd van € 7.400,- voor een ondersteuningsbudget voor het uitwerken van het lokale plan van aanpak. Een groot deel van de brede specifieke uitkering is een vervanging van huidige jaarlijkse uitkeringen en een deel is uitbreiding. De inzet van de bedragen wordt verder uitgewerkt in het integraal plan van aanpak. Voor de periode vanaf 2027 geldt dat mogelijk de brede SPUK niet gecontinueerd wordt, maar dat middelen worden verstrekt via een uitkering aan het gemeentefonds en dat daar dan ook een bezuiniging bij hoort van € 60 mln. op het landelijk beschikbare budget.

Uitvoering

De brede SPUK betreft onderdelen die binnen de scope van zowel Uitvoering Sociaal als de aanpak Leefbare wijken en de programma's Sociaal & Vitaal en Zorg & Veiligheid vallen. Er is afgesproken dat de programmamanager Sociaal en Vitaal optreedt als opdrachtgever van het aanvraagproces. De verdere uitvoering hiervan is een samenwerking van medewerkers van het team Financiën, Eenheid Uitvoering Sociaal, Concern en Adviespool.

Bijlagen

n.v.t.

Procesinformatie

Intern overleg

Voorstel is afgestemd met programmamanager Sociaal & Vitaal en programmamanager Zorg & Veiligheid, beleidsmedewerkers van alle betrokken disciplines en medewerkers wijksturing en MT Uitvoering Sociaal.

Afstemming met portefeuillehouder

Voorstel is afgestemd met portefeuillehouders Financiën, Cultuur, Sport en Sociaal & Vitaal. Zij zijn akkoord met het voorstel.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie.